

106 JPP

Ministerstvo kultury

Maltézské náměstí 471/1
118 11 Praha 1

Národní památkový ústav

Došlo: 2019-07-15 10:03:51

Č. j.: NPU-310/55811/2019

Listů: 1 Příloh: 6

Telefon: 257 085 111

Fax: 224 318 155

E-mail: epodatelna@mkcr.cz

Rozhodnutí nabylo právní moci : 5. 7. 2019

za správnost : P. Kolář MgA

V Praze dne 14.6.2019

Č. j. MK 45629/2019 OPP

Sp. zn. MK-S 7689/2018

Vyřizuje/linka: Kolář Peter MgA./425

Obec Ločenice
čp.158
37422 Ločenice

ROZHODNUTÍ

Ministerstvo kultury jako příslušný orgán státní správy na úseku státní památkové péče

prohlašuje

podle ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, oba ve znění pozdějších předpisů, **soubor "venkovské usedlosti čp. 13", který sestává z objektu čp.13 na pozemku st. p. č. 28, stodoly bez čp. na pozemku st.p.č.28 a pozemku st. p.č.28 vč. brány, vše k. ú. a obec Ločenice, okres České Budějovice, kraj Jihočeský**, za kulturní památku.

V tomto řízení dle § 27 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, je účastníkem řízení: Obec Ločenice, IČO: 00245208, se sídlem Ločenice čp.158, 37422 Ločenice.

Nedílnou součástí výroku tohoto rozhodnutí je zakres umístění kulturní památky do kopie katastrální mapy a fotodokumentace předmětného souboru v příloze tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění

Ministerstvo kultury (dále též „ministerstvo“) obdrželo 22.6.2018 návrh vlastníka na prohlášení souboru venkovské usedlosti č.p.13 na pozemku st.p.č.28, vč. pozemku st.p.č.28, k.ú. a obec Ločenice, okres České Budějovice, za kulturní památku. Ministerstvo tento podnět vyhodnotilo a v uvedené věci zahájilo správní řízení.

Ministerstvo požádalo dopisem z 13.9.2018 **Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Českých Budějovicích** o posouzení návrhu na prohlášení předmětného souboru venkovské usedlosti za kulturní památku. Ve své odpovědi, doručené dne 10.10.2018 uvádí NPÚ ÚOP České Budějovice odborný posudek s **doporučením** k prohlášení za kulturní památku:

” ...

Popis:

1. Obytná budova se špýcharovou komorovou částí

Obytná budova se špýcharovou komorovou částí je přízemní, obdélného půdorysu a je zastřešena sedlovou střechou, která je kryta pálenou bobrovkovou krytinou. Přesah dvorní střešní roviny vytváří zádveří. Obvodové zdivo kamenné, mimo světnici, která má stěny roubené tzv. stěnu v kožichu (roubení je z vnější strany omazáno silnou vrstvou hliněné mazaniny). Průčelí do návsi s trojúhelným štítem je hladké, s jednoduchou římsou, členěné v přízemí dvěma okenními otvory a ve štítu dvěma větracími otvory ve tvaru kvadrilobu. Dvorní fasáda hladká, členěna okenními otvory světnice, dveřním otvorem a dvěma, nad sebou situovanými, průduchy špýcharu.

Interiér domu je klasický, trojdílný (sín, bývalá černá kuchyně dnes bílá kuchyně, roubená světnice) se špýcharovou komorovou částí. Pod roubenou vyvýšenou světnicí je situován valený kamenný sklep.

Vstupní síň má trámový strop s prkenným záklopem na sraz, podlaha z udusané hlíny. Spáry mezi záklopovými prky jsou vyplněny hliněnou vymazávkou. Vstup ze dvora svlakovými dveřmi v dřevěné zárubni. Dveře jsou uchyceny pomocí horizontálního kování na dvou trnech. Nad dveřmi se nachází větrací otvor. Ze síně se vstupuje do světnice, bílé kuchyně a komorové špýcharové části.

Světnice je situovaná výše oproti síni a černé kuchyni. Světnice má roubené stěny v kožichu na kamenné podezdívce, trámový strop s povalovým záklopem a prkennou podlahu, doplněnou cihlami. Roubení je obíleno. Západní stěna do návsi je prolomena dvěma okenními otvory, okna dvojí, dvoukřídlá, členěna na šest polí. Okna do dvora, v jižní stěně, jsou menší, čtvercová, jednokřídlá, čtyřtabulková. Okna v dřevěném ostění jsou uchycena pomocí zálohového kování. Dveře do světnice novější, rámové, v dřevěné zárubni. Bílá kuchyně je zaklenuta dvěma poli plackové klenby do segmentových pasů. Ve východní stěně je segmentový otvor do funkční dochované chlebové pece.

Špýcharová komorová část je patrová, má trámový strop s prkenným záklopem, podlahu z udusané hlíny a podél západní stěny je situováno žebříkové schodiště do patra. Obvodové zdivo kamenné, neomítané. Patro špýcharové části má rovněž trámový strop s prkenným záklopem, podlaha je prkenná. V jižní stěně, v přízemí i v patře, jsou dva větrací otvory, které jsou vyplněny kovovými pruty. Krov obytné budovy je Rámkův se stojatou stolicí, se šikmou vzpěrou a s pásky u sloupků plných vazeb. Podlaha z hliněné mazaniny.

2. Novější obytná část

Na obytnou budovu se špýcharovou komorovou částí navazuje novější obytná část o třech prostorech patrně z počátku 20. století. Přízemní budova má sedlovou střechu krytou dožilou pálenou bobrovkovou krytinou. Dvorní fasáda hladká, bez profilací, členěny okny a dveřmi.

Prostory nejsou v dobrém stavebně-technickém stavu, obytná místnost má propadlý strop z důvodu zatékání do objektu. Ostatní prostory jsou rovněž plochostropé, bez větší architektonické zajímavosti. V obytné místnosti jsou dva okenní otvory, okna dvoukřídlá s pevným poutcem dělena na čtyři pole. Interiérové dveře jsou rámové v dřevěné zárubni.

3. chlévy

Další stavbou jsou tříprostorové chlévy, přízemní, obdélné, zastřešeny sedlovou střechou, která je kryta pálenou bobrovkovou krytinou. Chlévy mají hladkou fasádu, prolomenou okenními a dveřními otvory.

Chlévy jsou sklenuty klenbami do travers, podlaha převážně cihelná, kamenná nebo betonová. Po obvodu se dochovala kamenná koryta. Dveře svlakové v segmentových záklescích, okna stájová v široké špaletě.

4. kolna

Posledním objektem je otevřená kolna s dřevěným patrem, která je zastřešena sedlovou střechou. Střecha je kryta pálenou bobrovkovou krytinou. Obvodové zdivo kamenné. Strop kolny trámový s prkenným záklopem.

5. stodola

Kolmo na kolnu navazuje průjezdná stodola obdélného půdorysu se sedlovou střechou. Střecha je kryta pálenou bobrovkovou krytinou. Obvodové zdivo kamenné, štíty cihelné. Fasády jsou hladké, podélné ukončeny fabiónovou římsou a prolomeny úzkými větracími šterbinami.

Interiér stodoly je klasický, členěný na perny a mlat. Interiér otevřen do Ránkova krovu se stojatou stolicí, která je v plné vazbě, v příčném směru, doplněna šikmou vzpěrrou u sloupku a v podélném směru pásky. Vrata dvoukřídlá, v točnicích, s dřevěným průvlakem.

6. brána

Na štít obytného domu navazuje brána s polokruhovým vjezdem. Brána je uzavřena dvoukřídlými vraty v točnicích. Koruna brány je kryta taškami.

7. pozemek

Návrh na prohlášení je včetně pozemku st.parc.č. 28, k.ú. Ločenice

Datace:

Roubená světnice obytné budovy je dendrochronologicky datovaná do let 1777 - 1781. Špýcharová komorová část obytné budovy, bude patrně staršího založení. Ostatní objekty v usedlosti (kolna, chlévy, stodola) jsou datovány do první poloviny 19. století s přestavbami a úpravami ve druhé polovině 19. století a dílčími úpravami následně ve 20. století.

Stav a využití:

Technický stav usedlosti není úplně dobrý, střešní krytiny jsou převážně v dožilém stavu, do novější obytné části zatéká. Budova stodoly vykazuje statické poruchy stěn a krovové konstrukce. Technický stav dřevěných konstrukcí, zejména roubení ve světnici, by prokázal hloubkový stavební průzkum.

Zhodnocení:

Venkovská usedlost umístěná na urbanisticky významném místě, v historickém jádru obce Ločenice, na návsi, se dochovala téměř v autentickém stavu včetně materiálové skladby, dispozičního řešení, historických konstrukcí a řemeslných prvků. Hmotové uspořádání usedlosti a vnější vzhled jsou přirozeným stavebním vývojem objektů v průběhu 19. a 20. století. Památkově nejhodnotnějším objektem usedlosti, dendrochronologicky datovaným do let 1777 - 1781, je intaktně dochovaná přední obytná budova s roubenou světnicí v kožichu, s klasickou trojdílnou dispozicí a dále s patrovou špýcharovou komorovou částí. V interiéru usedlosti se dochovala řada hodnotných historických konstrukcí (klenby, trámové stropy, povalové stropy, roubení v kožichu) a rovněž i řada architektonických a stavebních prvků (okna a dveře včetně kování). Areál se dochoval ve vzácné celistvosti a neporušenosti.

V dané oblasti je předmětná usedlost jedním z posledních dochovaných příkladů špýcharového domu s patrovou zděnou sýpkou, zděným síňovým dílem a roubenou světnicí, které zde byly hojně rozšířené a postupně zanikaly při přezdívání vesnic v průběhu 19. století.

Komise posoudila památkovou hodnotu usedlosti čp. 13 v Ločenicích z hlediska architektonického, kulturně-historického a uměleckořemeslného a **doporučila** venkovskou usedlost čp. 13 v Ločenicích včetně pozemku st.parc.č. 28 k prohlášení za nemovitou kulturní památku.

Krajský úřad Jihočeského kraje, odbor kultury a památkové péče, ve svém vyjádření č.j. KUJCK 152652/2018/OKPP ze dne 17.12.2018 prohlášení uvedeného souboru věcí za kulturní památku rovněž **doporučil**:

„...
Krajský úřad Jihočeského kraje, Odbor kultury a památkové péče **doporučuje** prohlášení „venkovské usedlosti č.p. 13, na pozemku st. p.č. 28, včetně pozemku st. p. č. 28, k.ú. a obec Ločenice, okres České Budějovice, kraj Jihočeský, za kulturní památku.“

Areál venkovské usedlosti č.p. 13 v Ločenicích je ojedinělým dokladem tradičního venkovského domu v této lokalitě, jejíž památkový potenciál a hodnoty jsou dnes spíše urbanistické a hmotové. Jádrem obce tvoří protáhlá, severojižně orientovaná návěs, kterou lemují dvě řady usedlostí. Ve východní řadě usedlostí, přibližně uprostřed návsi, se nachází i předmětná usedlost č.p. 13, která si do dnešní doby zachovala původní charakter urbanistický, hmotový, konstrukční i materiálový s pozoruhodným množstvím autentických řemeslných a konstrukčních historických prvků.

Oproti ostatním objektům v obci, jejichž tvář je již do značné míry pozměněná a modernizovaná, je areál usedlosti č.p. 13 hodnotným objektem lidové architektury daného regionu, která je typická uměřeným a decentním (až puristickým) charakterem výzdoby, a proto je dotčená lokalita ve vztahu k památkám lidové architektury málo známá a probádána.

Usedlost č.p. 13 v Ločenicích se nachází na úzké parcele a do návsi se prezentuje pouze štítem obytného stavení a vjezdovou bránou s půlkruhovým záklenkem a vraty. Průčelí je hladké opatřené bílým (asi vápenným) nátěrem, fasádu prolamují v přízemí dvě malá okénka, nad nimiž jsou umístěny v jednoduchém trojúhelném štítě, odděleném od průčelní zdi lizénou, dva větrací otvory ve tvaru geometrických čtyřlístků. Urbanisticky je usedlost tvořena řadou na sebe navazujících objektů, na něž je kolmo umístěná průjezdná stodola, která celý dvůr uzavírá. Směrem od návsi je tedy umístěna nejprve obytná část - chalupa se špýcharovým komorovým dílem, na níž navazují chlévy, otevřená kolna a kolmo umístěná stodola. Všechny objekty mají sedlové střechy kryté pálenou taškovou krytinou typu bobrovka.

Nejcennější částí usedlosti je chalupa s roubenou světnicí. Jedná se o obdélnou stavbu trojdílného půdorysu, která se skládá z roubené světnice (datovaná do poloviny 18. století), středního dílu s bývalou černou kuchyní a třetího dílu, který tvoří patrová komorová špýcharová část. Světnice, přístupná po dvou schodech, je roubená z kuláčů prostě obílených vápnem, osvětlená dvěma páry oken (do návsi a do dvora) a dochoval se v ní i povalový strop. Prostor světnice je ojedinělý dochovaným množstvím konstrukčních detailů (okna, dveře) a povrchů (podlahy, stěny). V prostředním dvojtraktovém dílu se nachází oddělná bývalá černá kuchyně (přístupná druhotně i ze světnice) a vstupní chodba rovněž s množstvím dochovaných detailů a povrchů. Třetí díl tvoří kamenná roubená komorová část s patrovým špýcharem, rovněž autenticky dochovaná, který je typologicky starší než světnice. Krov objektu je mladší, konstrukčně vaznicové soustavy, kdy krokve jsou nesený párem stojatých stolic

s pouze třemi plnými vazbami. V ostatních jalových vazbách jsou vazné trámy nahrazeny systémem krátče-výměna. Na chalupu navazují stáje, v jejichž přední části je situován výměnek. V objektu stojí se dochovaly mladší segmentové klenby sklenuté do traverz. Celou frontu potom uzavírá otevřená kolna s dřevěným polopatrem, na níž příčně navazuje stodola s průjezdovými vraty a úzkými větracími štěrbinami. Krovny hospodářských stavení jsou konstrukčně obdobné jako na obytné části.

Areál usedlosti je v rámci možnosti (dlouhodobě zanedbaná údržba) v relativně dobrém stavebně-technickém stavu a lze předpokládat, že drtivá většina autentických prvků půjde opravit či zachovat.

Svým stářím, kvalitním řemeslným zpracováním, fyzickým stavem s množstvím konstrukčních a řemeslných detailů, lze areál zemědělské usedlosti v č.p. 13 v Ločenicích na parc. č. st. 28 v k.ú. Ločenice označit za významný doklad historického vývoje, životního způsobu a prostředí společnosti ve smyslu ustanovení § 2, odst. 1, písm. a), zákona číslo 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Městský úřad Trhové Sviny, odbor výstavby, kulturních památek a úz. plánování, jako příslušný správní orgán památkové péče, ve svém stanovisku ze dne 10.10.2018, č.j. MUTS/37130/18/Ko, vyjádřil s prohlášením předmětné věci za kulturní památku také **souhlas**, a to s následujícím odůvodněním:

„ ...

Jednotraktová usedlost č.p. 13 v Ločenicích, která je situována na návsi obce je tvořena v přední části k návsi obytným stavením s komorovou špýcharovou částí a s dochovanou roubenou světnicí datovanou do druhé poloviny 18. století, dále chlévy s klenbami do traverz, otevřenou kolnou s dřevěným polopatrem a kolmo navazující stodolou s úzkými větracími štěrbinami.

Předmětná nemovitost obsahuje velmi hodnotné části a to převážně v přední části objektu, kde je obytná podsklepená budova s klasickou dispozicí – s roubenou světnicí, vstupní síní, bývalou černou kuchyní a komorovou špýcharovou částí i velmi hodnotných historických konstrukcí jako jsou klenby, trámové stropy a tzv. roubení v kožichu, tak i cenných stavebních prvků. Jako celek vykazuje nemovitost památkové hodnoty, které by měli být zachovány.

Městský úřad Trhové Sviny - odbor výstavby, kulturních památek a územního plánování **doporučuje** prohlášení uvedené nemovitosti za kulturní památku.

Nemovitost č.p. 13 v Ločenicích lze bezesporu označit za velmi památkově hodnotnou stavbu a významný doklad historického vývoje, životního způsobu a prostředí společnosti ve smyslu ustanovení § 2, odst.1, písm. a), zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Ve smyslu ustanovení § 3 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, byl o podání návrhu písemně vyzooměn vlastník věci navržených na prohlášení za kulturní památku, a v souladu s ustanovením § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, mu bylo umožněno, aby se před vydáním rozhodnutí vyjádřil k podkladům, které Ministerstvo kultury v průběhu řízení shromáždilo.

Po vyhodnocení podkladů jednotlivě i ve vzájemných souvislostech dospělo Ministerstvo kultury k závěru, že soubor venkovské usedlosti č.p. 13, který sestává z objektu č.p.13 na pozemku st. p. č. 28, stodoly bez č.p. na pozemku st.p.č.28 a pozemku st. p.č.28 vč. brány, vše k. ú. a obec Ločenice, okres České Budějovice, kraj Jihočeský, splňuje podmínky ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) zákona 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, pro prohlášení věci za kulturní památku.

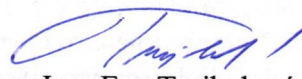
Historická a památková hodnota posuzovaného souboru venkovské usedlosti spočívá mimo urbanistické návaznosti na okolní objekty na návsi obce Ločenice především ve své původnosti. Jak materiálově, tak použitými stavebními postupy a v architektonickém řešení. Dispozice a hmotová skladba je vzácně intaktní, bez novodobých stavebních zásahů, nepřetržitě od doby svého vzniku z konce 18. století. Tento fakt potvrzuje záznam v císařském stabilním katastru z roku 1827.

Dochované stavební detaily a konstrukce dodávají souboru vysokou nadprůměrnost v oboru stavitelství nejenom v rámci regionu – jmenovitě použití technologie kleneb, krovů, kožichového roubení, trámových a povalových stropů. Uvedené prvky dokládají odbornost stavitelů v rámci lidové stavební kultury hodnou ochrany a tvoří tak součást dědictví pro budoucí generace.

Pro své hodnoty architektonické, urbanistické a historické a jako projev tvůrčích schopností a práce člověka posuzovaný soubor usedlosti čp.13 v Ločenicích splňuje podmínky ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) zákona 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, pro prohlášení věci za kulturní památku, tak jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podle ustanovení § 152 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, podat ve lhůtě 15 dnů od jeho doručení rozklad. Lhůta pro podání rozkladu počíná běžet podle § 40 odst. 1 písm. a) správního řádu den následující po dni, kdy bylo toto rozhodnutí doručeno. Doručení písemnosti upravuje § 23 a § 24 správního řádu, který stanoví, že nebyl-li adresát tohoto rozhodnutí zastižen, rozhodnutí se uloží v provozovně provozovatele poštovních služeb. Jestliže si adresát uložené rozhodnutí ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy bylo rozhodnutí k vyzvednutí v provozovně provozovatele poštovních služeb připraveno, nevyzvedne, považuje se rozhodnutí podle § 24 odst. 1 správního řádu za doručené posledním dnem této lhůty (od tohoto dne běží v tomto případě lhůta pro podání rozkladu). Doručení písemnosti pomocí datové schránky upravuje § 17 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, který rovněž stanoví přednostní doručování dokumentů prostřednictvím datové schránky. Nepřihlásí-li se adresát do své datové schránky ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byl dokument dodán do datové schránky, považuje se tento dokument za doručený posledním dnem této lhůty. O rozkladu proti tomuto rozhodnutí rozhoduje ministr kultury. Rozklad se podává u Ministerstva kultury na výše uvedenou adresu.

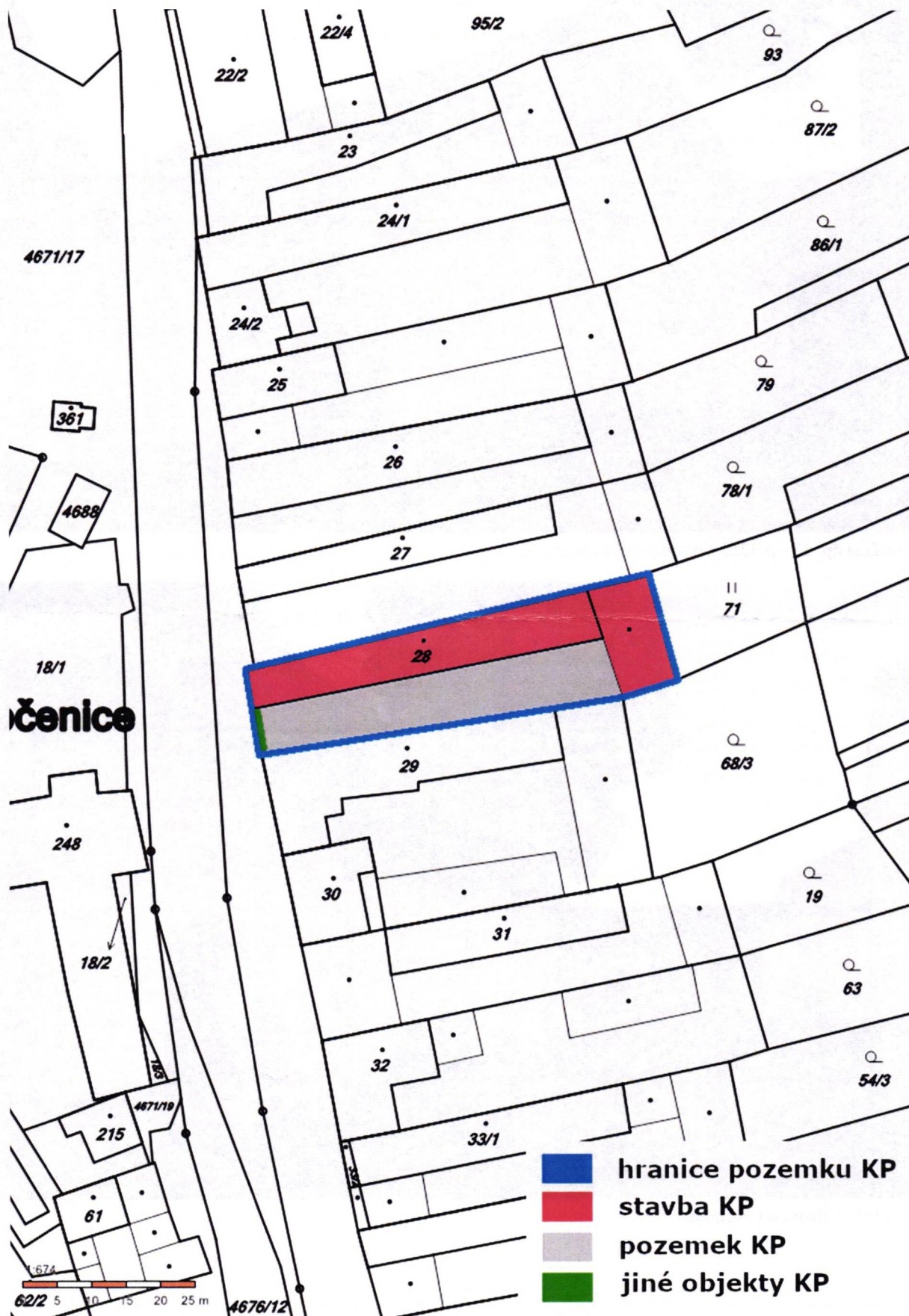

Mgr. Ing. Eva Trejbalová
vedoucí oddělení ochrany kulturních památek
v odboru památkové péče Ministerstva kultury

Stejnopis rozhodnutí:

Národní památkový ústav, generální ředitelství v Praze
Národní památkový ústav, územní odb. pracoviště České Budějovice
Městský úřad Trhové Sviny, úsek státní památkové péče
Krajský úřad Jihočeského kraje, úsek památkové péče

Zákres umístění souboru venkovské usedlosti čp. 13, který sestává z objektu čp.13 na pozemku st. p. č. 28, stodoly bez čp. na pozemku st.p.č.28 a pozemku st. p.č.28 vč. brány, vše k. ú. a obec Ločenice, okres České Budějovice, kraj Jihočeský, nedílná součást výroku rozhodnutí Ministerstva kultury č.j. MK 45629/2019 OPP ze dne 14.6.2019.

usedlost čp. 13 - pohled z návsi od jihozápadu

pohled ze dvora od východu

pohled ze dvora od západu

interiér obytné části s kožichovým roubením

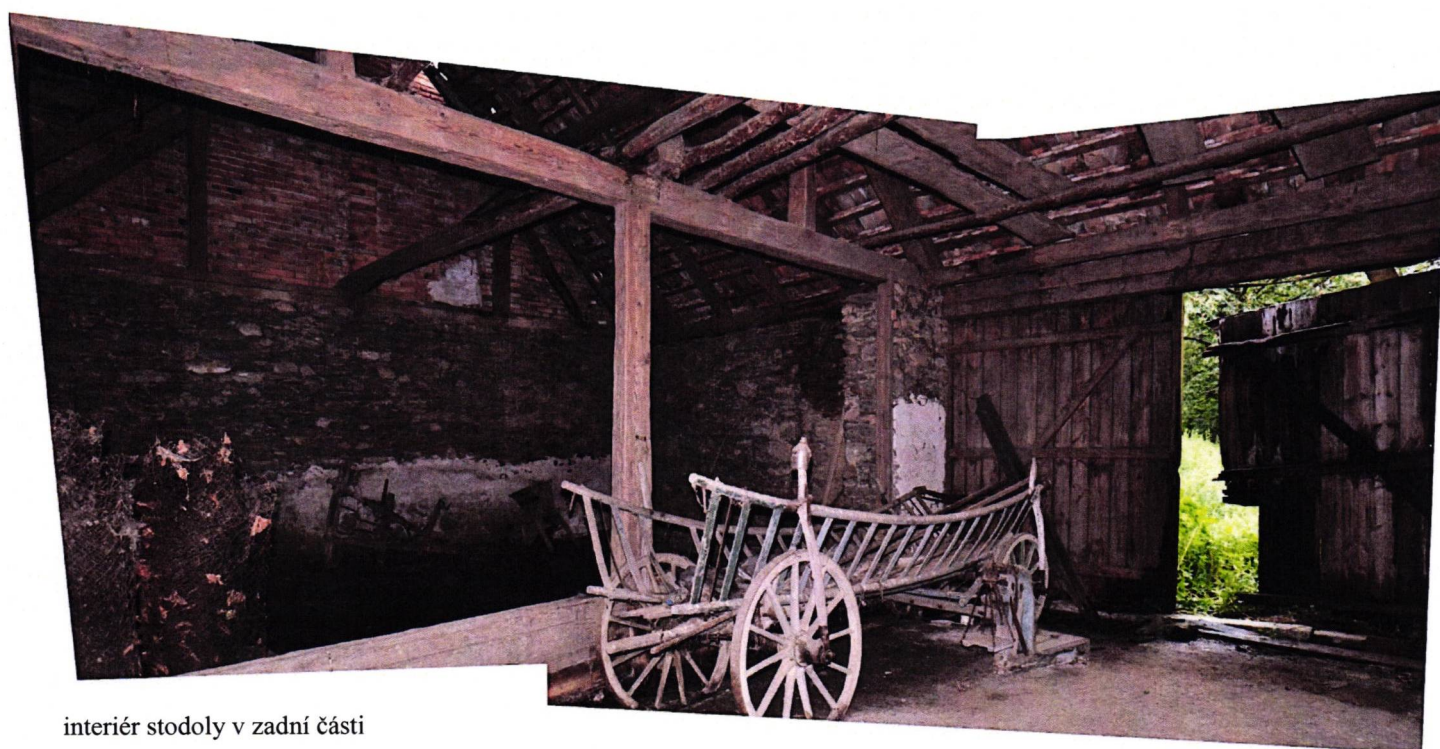
interiér zadní obytné části

krovy nad obytnou částí

zadní část - kolna a stodola

interiér stodoly v zadní části